

**ԿԱՏԱՐՎԵՑ ՍՈՖԻԱՅԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍՏ
Ս. ԱՍՏՎԱԾԱԾԻՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՀԻՄՆԱՔԱՐԵՐԻ
ՕՐՀՆՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Վերջապես իրականություն է դառնում բուլղարահայության և հատկապես սոֆիահայության տասնամյակների երազանքը: Սոֆիայի կենտրոնական պուրակներից մեկում սկսվեց Հայց. Առաքելական Ս. Եկեղեցու Բուլղարիայի թեմի Սոֆիայի Առաջնորդանիստ Ս. Աստվածածին եկեղեցու շինարարությունը:

Սոֆիայում դեռևս 17-րդ դարի կեսերից, պատմական վկայությունների համաձայն, եղել է հայկական եկեղեցի: Այն գործել է մինչև 1934 թ.: Քաղաքային իշխանությունների որոշմամբ, դեռևս 1909 թ. հայկական եկեղեցուն պատկանող հարակից տարածքում կառուցվում են Սոֆիայի Մետրոպոլիայի և Աստվածաբանության ֆակուլտետի շենքերը: Եկեղեցին հայտնվում է Մետրոպոլիայի տարածքում: Քաղաքային իշխանությունները հին եկեղեցին քանդելու և հայկական նոր եկեղեցի կառուցելու համար դրամական փոխհատուցում են տալիս: Երկարատև բանակցություններից հետո տրամադրվում է նոր հողատարածք: 1934 թ., Ս. Էջմիածնի տոնին, կատարվում է 4 հարկանի հայկական տան հիմքերի օրհնությունը, իսկ 1936 թ.՝ պաշտոնական բացումը: Շենքի 2-րդ հարկի մեծ սրահը ժամանակավորապես վերածում են եկեղեցու՝ այն պայմանով, որ հնարավորության պարագային կառուցվի նոր եկեղեցի: Շենքը պետք է ծառայեր և՛ որպես եկեղեցի, և՛ հայկական դպրոց, և՛ ակումբ:

Միայն համայնավարական կարգերի փլուզումից հետո հնարավոր դարձավ ձեռնամուխ լինել Սոֆիայում նոր եկեղեցու կառուցմանը. 1990-ականների կեսերին, Թեմական, Եկեղեցական վարչությունների ակտիվ գործունեության, ինչպես նաև քաղաքային իշխանությունների բարեհաճ վերաբերմունքի շնորհիվ, քաղաքի կենտրոնական պուրակներից մեկում հնարավորություն ընձեռվեց կառուցելու առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցի: Ճարտարապետների միությունը, հայազգի ճանաչված ճարտարապետ Հակոբ Կարազաշյանի գլխավորությամբ, անմիջապես ձեռնամուխ է լինում հայկական ճարտարապետության համապատասխան եկեղեցու գծագրական աշխատանքներին: Եկեղեցու ճարտարապետական հորինվածքը արժանանում է նաև Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հավանությանը: Եկեղեցին լինելու է կենտրոնագմբեթ, ունենալու է 25 մ երկարություն, 12,5 մ լայնություն, 24 մ բարձրություն, նկուղային հարկ՝ գրասենյակների, ինչպես նաև սրահ-հավաքատեղիի համար:

Սակայն երկար տարիներ հնարավոր չէր լինում կառուցումը՝ նյութական միջոցների բացակայության պատճառով: Վերջապես այս տարի նորընտիր եկեղեցական վարչության անդամ, գործարար Մարգար Շիրինյանը և իր բուլղար ու հույն գործակիցները հանձն առան եկեղեցաշեն նվիրական աշխատանքների կատարումը:

Հոկտեմբերի 7-ին, Բուլղարիայի և Ռումինիայի հայոց թեմերի Առաջնորդ Գերբ. Տ. Տիրայր արքեպիսկոպոս Մարտիկյանը կատարեց հողի օրհնությունը: Ներկա էին

նան առաջնորդական փոխանորդ Տ. Արշեն վարդապետ Մանույանը, Սոֆիայի Ս. Աստվածածին եկեղեցու հոգևոր հովիվ Տ. Գուսան քահանա Հատավյանը, Բուլղարիայի Հանրապետությունում ՀՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան պրն Սերգեյ Մանասարյանը, Թեմական խորհուրդի ատենապետ դոկտ. Ռուբեն Գրիգորյանը, Սոֆիայի Եկեղեցական վարչության ատենապետ Գրիգոր Ասլանյանը, կառուցվելիք եկեղեցու ճարտարապետ Հակոբ Կարազաշյանը, թեմական, եկեղեցական վարչությանց ներկայացուցիչներ, հարյուրավոր սոֆիահայեր, հայկական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

Սրբազան Հայրը իր խոսքում կարևորեց առաջնորդանիստ եկեղեցի ունենալու գաղափարը և հորդորեց բոլորին՝ իրենց լուսնան ներդնել աստվածահաճո գործի մեջ. «Քար առ քար, շաղախ առ շաղախ կառուցենք մեր Տաճարը՝ մեր ուժերով, մեր կարողություններով, մեր աշխատանքով»:

Այնուհետև դեկտեմբերի 12-ին կատարվեց եկեղեցու հիմնարկեքի արարողությունը:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը՝ ընկերակցությամբ Առաջնորդական փոխանորդի, թեմի քահանա հայրերի, կատարեց եկեղեցու տասնվեց հիմնաքարերի օրհնությունը: Ներկա էին Բուլղարիայի Հանրապետությունում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Սերգեյ Մանասարյանը, Թեմական խորհրդի ատենապետ, Ժողովրդական Ժողովի պատգամավոր Ռուբեն Գրիգորյանը, ճարտարապետ Հակոբ Կարազաշյանը, բարերար Մարգար Շիրինյանը, Սոֆիայի և հայաշատ քաղաքների եկեղեցական վարչությունների ատենապետերը, Թեմական, Թաղական խորհուրդների անդամներ, լրագրողներ, տարբեր կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, հարյուրավոր հայորդիներ:

Նախ ջրով և ապա գինով լվացվեցին Հայաստանից բերված քարերը, այնուհետև սկուտեղի վրա դրված տրվեցին քարակիրներին, որից հետո Սրբազան Հայրը, մոտենալով յուրաքանչյուրին, օժեց քարերը Սրբալույս Սյուռոնով և օրհնեց սրբերի անուններով: Քարակրության պատիվ էր տրված բարերարներին (6 քար), ՀՀ դեսպանին, Թեմական խորհուրդի ատենապետին, ճարտարապետին, Սոֆիայի, Պլովդիվի, Վառնայի, Բուզասի, Ռուսեի և Շումենի եկեղեցական վարչությունների ատենապետերին և գործարար, նվիրատու պրն Ջենոբ Գազազյանին:

Այնուհետև Սրբազան Հայրը, խնկարկելով և համբուրելով օժված քարերը, գետեղեց համապատասխան տեղերում:

Արարողության վերջում Սրբազան Հայրը իր օրհնությունները բաշխեց ներկաներին՝ մասնավորապես նշելով.

«Կրսեն, եթե շենքի մը հատակը հաւատք չկա, այդ շենքը չի բարձրանայ: Այս շենքին, որ աղօթքի տունն է մեր հայութեան, հաւատքը ոչ միայն հիմքին մէջ է, այլ ինքը՝ հաւատքը ամբողջ տաճարն է: Սպասենք մեր բարերարներուն, ժամանակ անցնի, քար առ քար, շաղախ առ շաղախ բարձրանայ մեր տաճարը, զարդարանք եւ պաճուճանք ըլլայ այս հրաշալի Սոֆիա քաղաքին: Շատ մայրաքաղաքներու մէջ ունիք

փառաւոր հայադրոշմ տաճարներ, միայն մենք որք մնացած էինք տաճարով մը՝ առանց խաչի ու զանգակի:

Շնորհիւ մեր ծոցէն ծնուած սոփիացի Մարգար Շիրինեանին, իր բուլղար եւ յոյն ընկերներուն՝ հաւատացեալ ուղղափառ, ձեռք ձեռքի տուած եկան մեզի օգնության:

Աստուած ժպտաց մեզի, մեզի ուրախացուց եւ տուաւ Մարգար Շիրինյանը: Եթէ երեկ անձանօթ էր, այսօր մեզի կը ներկայանա իր գեղեցիկ անունով:

Կ'օրհնեն երեքիդ ալ, ձեր հարազատներուն, ճարտարապետ Հակոբ Կարազեանին եւ բոլորին:

100 կմ ճանապարհը կ'սկսի առաջին քայլէն: Արդէն առաջին քայլը առնուած է եւ լաւ է առնուած: Եթէ սկիզբը լաւ է դրուած, վերջն էլ լավ կը լինի»:

Խոսքի վերջում Սրբազան Հայրը իր գոհունակությունը հայտնեց նաև քաղաքային իշխանություններին, որ Հայաստանում Քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի առիթով Հայ Եկեղեցուն էին նվիրել այս հողատարածքը:

Դեկտեմբերի 16-ին Սրբազան Հայրը Սոփիայից մեկնեց Յամբոլ, ուր և կատարեց Ս. Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցու հողի օրհնությունը:

ՂԻՎԱՆ ԲՈՒԼՂԱՐԻԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ